Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central (judecător Ghenadie Tocaiuc)

Dosarul nr. 2a-668/2024 (PIGD: 2-23016786-03-2a-02072024)

CURTEA DE APEL NORD

Colegiul Civil și de Contencios Administrativ

D E C I Z I E

4 februarie 2025 municipiul Bălți

Instanța în componența:

Președintele ședinței, judecător Radu Holban

Judecătorii Svetlana Ghercavii și Cristina Prisacari

Grefier Roxana Iacubovscaia,-

examinând în ședință publică apelul declarat de Lijevscaia Ina, prin intermediul avocatului Andrei Leșanu, împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul central, din 15 mai 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Lijevscaia Ina, împotriva lui Belinschi Constantin cu privire la repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,-

C O N S T A T Ă :

Pretenţiile reclamantului:

1.La 02 februarie 2023 Lijevscaia Ina, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Belinschi Constantin, privind repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat următoarele circumstanțe:

În fapt, la 19 aprilie 2020 aproximativ la ora 18:00 concubinul reclamantei Belinschi Constantin fiind în stare de ebrietate alcoolică avansată, a iscat un conflict cu ultima, în urma căruia i-a aplicat lovituri cu pumnii şi picioarele, în casa şi ograda unde locuieşte. Urmare a vătămărilor corporale pricinuite, în aceeaşi seară Lijevschaia Ina a fost internată în spital pentru tratament în condiţii de staţionar, fiind internată de la 19.04.2020 până la 25.04.2020, după externare tratamentul fiind urmat la domiciliu. Totodată, petiţionara a formulat plângere la poliţie referitor la acţiunile agresorului, materialul aflându-se în examinare fiind pornită cauză penală, deşi în această perioadă agresorul continuă să sune victima ameninţând-o, cu scopul de a o constrânge să-şi retragă plângerea depusă la poliţie.

Menționează că, prin ordonanţa din 11.05.2020 a fost începută urmărirea penală conform semnelor elementelor infracţiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) lit. c) Cod penal. Totodată, reclamanta s-a adresat cu cererea privind eliberarea ordonanţei de protecţie a victemelor violenţei în familie.

Invocă că, prin Încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Floreşti din 06.05.2020 instanţa a dispus:

- se admite cererea victimei Lijevscaia Ina privind aplicarea măsurilor de protecţie pentru victima violenţei în familie pe o durată de 3 (trei) luni;

- se emite ordonanţă de protecţie prin care se stabileşte agresorului Belinschi Constantin Ion, domiciliat în ***** în legătură cu aplicarea violenţei victimei în familie concubinei Lijevscaia Ina, următoare măsuri:

- obligarea de a sta departe de locuinţa victimei, dar nu mai puţin de 200 m, fără a decide asupra modului de administrare şi dreptului de dispoziţie asupra bunurilor;

- obligarea de a sta departe de locul aflării victimei, la o distanţă ce ar asigura securitatea victimei, dar nu mai puţin de 200 m, excluzând orice contact vizual cu ea;

- interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondenţă sau în orice alt mod, cu victima;

- interzicerea să se apropie de anumite locuri: locul de muncă al victimei, alte locuri determinate pe care persoana protejată le frecventează, dar nu mai puţin de 200 m;

- măsurile stabilite se aplică pe un termen de 3 (trei) luni, începând cu 06 mai 2020.

În rezultatul acţiunilor culpabile ale pârâtului, prin cauzarea vătămărilor corporale sănătăţii, reclamantei i-a fost cauzat prejudiciu material care urmează a fi compensat.

Indică că, în urma acţiunilor culpabile ale pârâtului reclamantei i-a fost adusă atingere drepturilor nepatrimoniale, la sănătate, integritate fizică şi psihică, mediu familial sănătos, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral. În special, suferinţele reclamantei se conturează prin dureri fizice suportate şi starea de stres psihologic şi teamă pentru propria siguranţă şi viaţă. Având în vedere valorile la care a atentat pârâtul consideră că suma pretinsă de reclamantă cu titlu de compensarea a prejudicului moral este una echitabilă şi corectă.

Întemeiază cererea în baza art. 19, art. 2028, art. 2034, art. 2036-2037 Cod Civil.

Solicită reclamanta Lijevscaia Ina, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei încasarea din contul pârâtului Belinschi Constantin în beneficiul reclamantei Lijevscaia Ina a prejudiciului material cauzat în mărime de 23866 (douăzeci și trei mii opt sute șasezeci și șase) lei, prejudiciului moral în sumă de 120000 (una sută douăzeci mii) lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În drept, reclamanta și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe prevederile art. 19, art. 2028, art. 2034, art. 2036-2037 Cod Civil.

Soluția instanţei de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul central) din 15 mai 2024, s-a hotărât:

”Se admite parţial cererea de chemare în judecată înaintată de Lijevscaia Ina, reprezentată de avocatul Leşanu Andrei, împotriva lui Belinschi Constantin, reprezentat de avocatul Hadei Eduard, cu privire la încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral şi a cheltuielilor de judecată.

*Se încasează de la Belinschi Constantin, născut la *****, domiciliat în *****, în beneficiul lui Lijevscaia Ina, născut la *****, IDNP *****, domiciliată în *****, suma de 4042,39 (patru mii patruzeci şi doi lei treizeci şi nouă bani) lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 40000 (patruzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 10000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică.*

În rest, acţiunea se respinge ca neîntemeiată.

*Se încasează de la Belinschi Constantin, născut la *****, domiciliat în *****, în beneficiul statului suma de 250 (două sute cincizeci) lei cu titlu de taxă de stat.*

*Se încasează de la Belinschi Constantin, născut la *****, domiciliat în *****, la bugetul Judecătoriei Soroca (c/f 1007601000241, cont IBAN MD09TRPAAA142310A01199AA)3210 cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea judiciară în sumă de 41,80 (patruzeci și unu lei optzeci bani) lei."*

Solicitarea apelantului:

4. La 11 iunie 2024 reclamanta Lijevscaia Ina, reprezentată de avocatul Leșanu Andrei, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 15 mai 2024, solicitând admiterea cererii de apel și casarea/modificarea hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral în sensul formulat (fila dosarului 72; 87-89).

Argumentele părţilor:

5. Prin apelul declarat, apelanta și-a experimat dezacordul său cu hotărârea primei instanțe în partea în care acțiunea a fost respinsă.

În acest sens, apelanta, reiterând circumstanțe de fapt și de drept descrise anterior în cererea de chemare în judecată (a se vedea pct. 2 *supra*) a invocat că, potrivit art. 386 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică dacă concluziile primei instanţe, expuse in hotărire, sunt în contradicţie cu cir cum circumstanțele cauzei.

La caz, consideră apelanta că instanţa de fond incorect a determinat mărimea şi întinderea prejudiciilor material și moral aduse reclamantei în rezultatul acţiunilor culpabile ale pârâtului.

Prin soluţia emisă, instanţa de fond a admis în parte capetele acţiunii, diminuând suma pretinsă cu titlu de rejudiciu material, de la 23866 lei până la suma de 4042,39 lei și suma pretinsă cu titlu de prejudiciu moral de la 120000 lei până la 40000 (patruzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Consideră apelanta că concluziile instanţei de fond sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei.

În cadrul dezbaterilor judiciare reclamanta-apelantă a probat mărimea prejudiciului material, însă instanţa de fond eronat a conchis în partea lipsa probelor, or, potrivit art. 117 Cod de proceduryă civilă, probe sunt inclusiv declarațiile părților, iar potrivit art. 123 Cod de procedură civilă, alin. (2) *Faptele stabilite printr-o hotărâre intr-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a f i dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.* alin.(6) *Faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.*

Totodată, apelanta nu este de acord nici cu soluţia instanţei în partea diminuării sumei pretense cu titlu de prejudiciu moral, or, apelantei i-a fost adusă atingere atât integrităţii corporale cât şi sănătăţii, aceasta fiind internată o perioadă de timp în instituţie medicală. Mai mult ca atât, din cauza agresiunii reclamantei i-a fost cauzată o trauma psihologică, pentru care este necesară reabiltare. Cumulul acestor elemente nu a fost luat în consideraţie de instanţa de fond la formularea concluziilor pe caz, iar din acest motiv consider apelanta că concluziile instanţei sunt în contradicţie cu circumstanțele cauzei.

În drept, apelanta și-a întemeiat cererea de apel pe prevederile art. 386 alin. (1), lit. c) Cod de procedură civilă.

Poziția părților în ședința instanței de apel.

6. În ședință de judecată, reprezentantul apelantei, avocatul Leșanu Andrei, a pledat pentru admiterea apelului, reiterând temeiurile de fapt și de drept invocate în cererea de apel.

7. Fiind legal citați, intimatul Belinschi Constantin și reprezentantul acestuia, avocatul Hadei Eduard (fila dosarului 94, 95; 108), nu s-au prezentat în ședință de judecată fără a comunica motivele neprezentării, însă reprezentantul intimatului a expediat instanței de apel referință asupra apelului declarat, prin care a solicitat respingerea acestuia ca nefondat și menținerea fără modificări a hotărârii primei instanțe (fila dosarului 96-99).

8. În conformitate cu dispozițiile art. 379 alin. (2) Cod procedură civilă, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a*

reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

9. Ținând cont de conținutul normelor legale citate *supra*, Colegiul civil consideră că a întreprins toate masurile necesare în vederea înștiințării intimatului și reprezentantului său despre data, locul și ora examinării prezentei cauze, iar ca urmare a dispus examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa acestora.

Aprecierea instanţei de apel:

10. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normelor legale relevante speței, Colegiul conchide de a respinge apelul declarat ca fiind nefondat, din următoarele considerente.

11. În conformitate cu art.362 alin. (1) Cod procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.*

12. Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 15 mai 2024 (fila dosarului 70), iar apelul a fost declarat la 11 iunie 2024 (fila dosarului 72). Prin urmare, apelul este declarat în termenul legal stipulat la art. 362 Cod procedură civilă.

13. În conformitate cu dispozițiile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.*

14. Potrivit art. 373 Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor din apel. Instanța nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.*

15. În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importantă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

16. În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.*

17. În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

18. Norma cuprinsă în art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabileşte că, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţa pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

19. Iar norma prevăzută la art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importantă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.*

20. Din conținutul normelor citate *supra* Colegiul Civil reține că, sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de prim nivel a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii, în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

21. Colegiul Civil relevă de asemenea că, potrivit regulilor unui proces echitabil, instanța de apel are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

22. Sursele de Soft Low - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

23. În aceeași ordine de idei, instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

24. În opinia Colegiului civil, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate şi a emis o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislația incidentă speței.

25. Colegiul constată că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății; circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin; probelor prezentate li s-a dat apreciere completă,

obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, fiind adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

26. Astfel, prima instanță, pe baza probatoriului anexat la dosarul cauzei și cercetat în ședință de judecată, just a reținut circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, și anume:

27. Prin Sentinţa Judecătoriei Soroca (sediul Floreşti) din 02 octombrie 2020, Belinschii Constantin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201^1 alin. (1) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen dse 1 an și 6 luni, iar în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea a fost suspendată condiționat cu stabilirea unui termen de probă de 2 ani (fila dosarului 6-18).

28. La adoptarea acestei sentințe, instanța a constatat faptul c, Belinschii Constantin la data de 19.04.2020, aflându-se în gospodăria concubinei sale, Lijevscaia Ina, situată în *****, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma unui conflict apărut pe moment cu ultima, manifestând lipsă de respect fată de ea, cu scopul de a-i cauza suferințe fizice și psihice, intenționat, i-a aplicat ultimei multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale, conform raportului de expertiză nr. 202029D0053, din data de 19.05.2020, sub formă de: ***** de diverse dimensiuni pe tot parcursul corpului care, însoțite de ***** și care s-au produs prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent, posibil în circumstanţele indicate, condiționează o dereglare de sănătate de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară.

29. În conținutul sentinței sus-menționate, instanța a concluzionat că, în cadrul examinării cauzei în mod indubitabil s-a constatat cauzarea prejudiciului material și moral părții vătămate prin fapta infracțională de comiterea căreia a fost găsit vinovat Belinschii Constantin, însă în scopul neîngrădirii dreptului victimei de a proba mărimea prejudiciului solicitat, se impune necesitatea admiterii în principiu a acțiunii civile, urmând ca asupra cuantmului acesteia să se pronunțe instanța civilă.

30. Potrivit Dreptului Civil, pentru apariţia răspunderii delictuale este

necesar un fapt juridic. Componenţa delictului include condiţiile care sunt indispensabile atragerii la răspunderea delictuală: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Iar lipsa unei singure condiţii, duce la excluderea răspunderii delictuale, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege cînd răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa vinovăţiei persoanei. Nu poate exista răspundere delictuală fără prejudiciu.

31. Conform art. 5 Cod de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

32. Potrivit art. 16 alin. (1) lit. g) Cod civil, *apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.*

33. În conformitate cu art. 19 alin. (1), (2), (3) şi (5) Cod civil*, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial si nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice si psihice, precum si diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic). Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.*

34. Potrivit art. 20 alin. (1), (2) Cod civil, *dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei. Fapta este săvârşită cu intenţie dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conştient, survenirea acestor urmări.*

35. În conformitate cu art. 21 Cod civil, *drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.*

36. Potrivit prevederilor art. 776 Cod civil, *obligaţiile se nasc din contract, **fapt ilicit (delict)** şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.*

37. Conform prevederilor art. 1998 alin. (1) Cod civil, *cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.*

38. Potrivit art. 2028 alin. (1) Cod civil, *în caz de vătămare a integrităţii corporale sau de altă vătămare a sănătăţii, autorul prejudiciului are obligaţia să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacităţii de muncă, precum şi cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătăţii – de tratament, de alimentaţie suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.*

39. Conform art. 2036 alin. (1) şi (2) Cod civil*, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.*

40. Potrivit prevederilor art. 123 alin. (3) Cod de procedură civilă, *sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă*

aceste acte au avut loc şi numai în măsura în care au fost săvârşite de persoana în cauză.

41. În conformitate cu art. 219 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *persoanele fizice şi juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acţiunile interzise de legea penală pot intenta o acţiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputaţiei profesionale.* Alin.(4) al aceluiași articol prevede că*, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată ia în considerare suferinţele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranţei în viaţă, pierderea onoarei prin defăimare, suferinţele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.*

42. Aplicând normele legale enunțate în pct. 31-41 *supra* circumstanțelor de fapt ale speței descrise în pct. 27-29 *supra*, prima instanță corect a reținut că, potrivit art. 123 alin. (3) Cod de procedură civilă, sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.

43. Astfel, prin sentința Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 02 octombrie 2020, care este irevocabilă, s-a constatat faptul că, pârâtul-intimat Belinschi Constantin a săvârșit cu vinovăție infracțiunea prevăzută de art. 201^1 alin. (1) lit. a) Cod penal în privința reclamantei-apelantă Lijevscaia Ina în circumstanțele descrise în pct. 28 *supra*.

44. Prin urmare, instanța de fond întemeiat a conchis că, în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (3) Cod de procedură civilă faptul sus-menționat are calitatea de lucru judecat și nu se mai cerere a fi dovedit în prezenta cauză civilă.

45. De semenea, prima instanță just a reținut că, prin sentința menționată s-a constatat și faptul cauzării prin infracțiune de către pârâtul-intimat reclamantei-apelantă a prejudiciului material și moral, statuând că cuantumul despăgubirilor de ordin material și moral urmează a fi stabilite de instanța civilă.

46. Astfel, reclamanta-apelantă s-a adresat în instanța civilă cu acțiunea în cauză, prin care a prertins încasarea de la pârâtul-intimat a unei despăgubiri pentru prejudiciul material în sumă de 23866 (douăzeci și trei mii opt sute șasezeci și șase) lei, a compensației pentru prejudiciul moral în mărime de 120000 (una sută douăzeci mii) lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15000 (cincisprezece mii) lei.

47. Potrivit bonurilor de plată anexate la materialele dosarului rezultă că, reclamanta-apelantă Lijevscaia Ina a probat mărimea prejudiciului material cauzat în urma acțiunilor violente ale pâtârului, ce include cheltuieli pentru medicamente și tratament, în suma de 4042,39 (patru mii patruzeci și doi lei treizeci și nouă bani) lei (fila dosarului 61-64). Alte probe în această privință, reclamanta nu a prezentat instanței de judecată.

48. Prin urmare, instanța de fond, întemeiat a dispus încasarea de la pârât în beneficul reclamantei a sumei de 4042,39 (patru mii patruzeci și doi lei treizeci și nouă bani) lei, cu titlu de prejudiciu material, respingând pretențiile ce exced suma dată. Or, potrivit prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

49. În context, Colegiul civil constată că, la examinarea cauzei în ordine de apel reprezentantul reclamantei-apelantă a prezentat suplimentar o adeverință medicală datată cu 18.07.2024, în care este indicat că Inei Lijevscaia i se recomandă să urmeaze un anumit tratament medicamento (fila dosarului 104). Însă această adeverință nu este însoțită de nicio dovadă a faptului că tratamentul dat a fost urmat de către reclamanta-apelantă suplimentar (după emiterea hotărârii din 15 mai 2024) și care este costul acestuia. Prin urmare, alegațiile sale din cererea de apel, cum că prima instanță nejustificat nu a încasat întreaga sumă pretinsă de ea cu titlu de prejudiciu material sunt pur declarative și nu pot constitui temei de casare/modificare a hotărârii primei instanțe.

50. În ceea ce privește apelul declarat de reclamanta Lijevscaia Ina în partea dezacordului său cu mărimea compensației pentru prejudiciul moral cauzat,

Colegiul civil, constată următoarele.

51. Instanța de fond corect a reținut că prin prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni, care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

52. Potrivit Dreptului Civil, prejudiciile delictuale pot fi clasificate în prejudicii cauzate personalității fizice, prejudicii cauzate personalității afective, în această ultimă categorie vor fi incluse suferințele psihice.

53. Pe de altă parte, în categoria largă a prejudiciilor corporale vor intra și **durerile fizice** cauzate unei persoane prin lovituri, vătămări, răniri etc., **suferințele psihice** condiționate de vătămările corporale, de provocarea unei boli. Pe când **prejudiciile afective** constau în suferințe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecțiune, care cuprind suferințele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea secretului familial sau a secretului medical, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât și orice alte suferințe psihice similare.

54. Astfel, instanța de apel constată că, la adoptarea hotărârii din 15 mai 2024 prima instanță întemeiat a reținut că, reclamanta Lijevscaia Ina a suferit anumite consecinţe negative pe plan moral (suferințe fizice și psihice), ca urmare a comiterii de către pârât a infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1), lit. a) Cod penal, care a constat în aplicarea violenței fizize în privința reclamantei de către pârât, ce a avut ca rezultat cauzarea de leziuni corporale reclamantei, sub formă de: ***** *de diverse dimensiuni pe tot parcursul corpului care, însoţite de* ***** *şi care s-au produs prin acţiunea traumatică a unui obiect contondent, ce condiţionează o dereglare de sănătate de scurtă durată şi se califică ca vătămare corporală uşoară* (a se vedea pct. 30 *supra*).

55. Potrivit art. 2037 Cod civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul si gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, si de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate, astfel, caracterul si gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială si socială, precum si statutul social al persoanei vătămate, iar la determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare si, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.*

56. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că indemnizaţia bănească trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. Prin urmare, cuantumul despăgubirilor trebuie să fie stabilit astfel, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. La stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanţa se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral prevăzute şi de prevederile art. 41 al CEDO.

57. Analizând circumstanțele de fapt ale cauzei în coraport cu normele de drept și principiile citate *supra*, instanța de fond a dispus încasarea d e la pârâtul Belinschii Constantin în beneficiul reclamantei Lijevscaia Ina suma de 40000 (patruzeci mii) lei cu titlu de despăgubire morală. Or, prejudiciul moral a cărei compensare o solicită Lijevscaia Ina, în calitate de persoana prejudiciată, a fost cauzat în rezultatul infracțiunii și anume prin cauzarea vătămărilor ușoare a integrității corporale în urma acțiunilor violente din partea lui Belinschii Constantin, care a fost stabilită cu certitudine prin sentința irevocabilă a Judecătoriei Soroca din 02 octombrie 2020.

58. Instanța de apel consideră că, hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală și în această latură. Suma de 40.000 (patruzeci mii) MDL, care este echivalentul a 2.000 Euro, este echitabilă și rezonabilă ca cuantum, fiind

proporțională în raport cu criteriile legale enunțate mai sus și în corespundere cu circumstanțelor cauzei. Or, pornind de la raţionamentele Curţii Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), instanţa de judecată urmează a stabili cuantumul prejudiciului moral, nu doar prin prisma aprecierii subiective a gravităţii suferinţelor psihice suportate de reclamant, ci şi din datele obiective, prezentate de părţi (probele), care certifică acest fapt, îndeosebi: - importanţa vitală a drepturilor personale nepatrimoniale şi a bunurilor; - nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferinţelor psihice sau fizice; - felul vinovăţiei persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezenţa ei.

59. Aşadar, reieșind din cel expuse, instanţa de apel conchide că, suma de 120.000 (una sută douăzeci mii) lei (echivalentul a circa 6.000 Euro) , pretinsă de reclamanta-apelantă Lijevscaia Ina, cu titlu de prejudiciu moral, ar reprezenta o compensaţie exagerată ce nu corespunde circumstanțelor obiectve ale prezentei cauze.

60. Prin urmare, Colegiul civil este de acord cu concluziile instanței de fond că, obligarea pârâtului Belinschi Constantin de a achita reclamantei Lijevscaia Ina o compensaţie bănească, pentru prejudiciul moral cauzat în cuantum de 40.000 (pastruzeci mii) lei, ar fi pe măsură de a acoperi suferinţele fizice și psihice suportate de ultima, ca urmare a infracțiunii comise de pârât.

61. În cererea de chemare în judecată înaintată de reclamanta Lijevscaia Ina, ultima a solicitat încasarea de la pârâtul Belinschi Constantin și a sumei de 15.000 (cincisprezece mii) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, și anume: 10.000 (zece mii) lei, pentru asistența juridică în cauza penală care s-a finalizat cu adoptarea sentinței din 02 octombrie 2020, conform bonului de plată seria DAA nr. 13324800 din 27 aprilie 2020 (fila dosarului 31) și 5.000 (cinci mii) lei, pentru asistența juridică la examinarea prezentei cauze civile, bonul de plată seria DAA nr.13324834 din 20 octombrie 2020 (fila dosarului 32).

62. Conform art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii*

admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

63. Potrivit art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.*

64. În conformitate cu art. 96 alin. (1)-(1^1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

65. Potrivit Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaţilor și compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, la determinarea cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă; aportul avocatului la soluţionarea cauzei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obţinut; restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client, experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză; alţi factori, la discreţia instanţei.

66. Cu privire la cerința privind încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de asistenţă juridică suportate de către reclamantă în cadrul examinării în instanța de judecată a cauzei penale de învinuire a lui Belinschii Constantin în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 201^1 alin. (1) lit. c) Cod Penal, luând în calcul timpul şi munca depusă de avocat, rezultatul obţinut, activitatea avocatului Leșanu Andrei pe cauza penală privind apărarea drepturilor părții vătămate Lijevscaia Ina, în situația în care această cauză a fost examinată în procedura simplificată prevăzute

art. 364[1] Cod de procedură penală (*în baza probelor administrate în faza de urmărire penală*), instanța de fond a statuat că suma de 7000 (șapte mii) lei a fost necesară şi rezonabilă ca cuantum, urmând a fi încasată de la pârât în beneficiul reclamantei.

67. În ceea ce privește suma pretinsă de reclamantă cu titlu de cheltuieli de asistență juridică la examinarea prezentei cauze civile, instanța de fond, în raport cu complexitatea cauzei civile, aportul avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, care a fost prezent doar la două ședințe de judecată, a conchis că suma de 3000 (trei mii) lei, a fost necesară și rezonabilă ca cuantum în cazul dat, urmând a fi încasată de la pârât în beneficiul reclamantei.

68. Astfel, prin hotărârea din 15 mai 2024 prima instanță a dispus încasarea de la pârât în beneficiul reclamantei a sumei totale de 10.000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

69. Prin urmare, Colegiul civil consideră că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală și în partea compensării cheltuielilor de asistență juridică. Respectiv, nu sunt temeiuri de casare/modificare a hotărârii nici în această latură. Cu atât mai mult că, în cererea de apel apelanta nu a contestat hotărârea primei instanțe în latura sumei încasate cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, exprimându-și dezacordul său cu cuantumul dezpăgubirilor pentru prejudiciul masterial și prejudficiul moral, stabilite de instanța de fond.

70. Aşadar, având în vedere că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății; circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin; probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, Colegiul civil ajunge la concluzia că cererea de apel formulată de apelanta Lijevscaia Ina, prin intermediul avocatului Leșanu Andrei, urmează a fi respinsă ca nefondată, cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 15 mai 2024.

71. Or, criticile aduse de apelant, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul său punct de vedere, nu pot duce la

admiterea apelului, întrucât acestea nu pot fi reținute de instanța de apel, prin prisma art. 385 Cod de procedură civilă, în situația în care apelul are un caracter declarativ, lipsind deci temeiuri legale de admitere a acestuia.

72. Părțile nu au formulat cerințe privind compensarea de cheltuieli de judecată, pe care le-ar fi suportat în legătură cu examinarea cauzei civile în ordine de apel.

73. În temeiul celor expuse, conducându-se de prevederile art. 385 lit. a) art. 389 și art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil,-

D E C I D E :

Respinge apelul declarat de Lijevscaia Ina, prin intermediul avocatului Andrei Leșanu.

Menține hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central, din 15 mai 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Lijevscaia Ina, împotriva lui Belinschi Constantin cu privire la încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,

judecător Radu Holban

Judecători Svetlana Ghercavii

Cristina Prisacari